

- ZUPAN, B., B. ANDERLE & I. DAKSKOBLER, 2013: *Inula britannica* L.: potrditev uspevanja v Bohinju in v Julijskih Alpah. Notulae ad floram Sloveniae. Hladnikia (Ljubljana) 32: 72–73.
- DAKSKOBLER, I., B. VREŠ, A. SELIŠKAR & B. ANDERLE, 2013: Phytosociological characteristics of sites of *Peucedanum ostruthium* in the Peca Mountains (eastern Karavanke, northeastern Slovenia). Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 5–23.
- KOCJAN, J. M., B. ANDERLE, I. DAKSKOBLER, A. SELIŠKAR & B. VREŠ, 2013: Prispevek k poznavanju razširjenosti rastlinskih vrst povirij in barij v Sloveniji–II. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 123–175.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & B. VREŠ, 2013: *Salvia saccardiana*, *Orobanche alsatica* in nekatere druge novosti v flori Slovenije. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 54 (2): 107–122.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE, B. ZUPAN & B. VREŠ, 2014: Novosti v flori Slovenije. Hladnikia (Ljubljana) 33: 3–30.
- ANDERLE, B. & V. LEBAN, 2014: Novosti v flori Gorenjske (severozahodna Slovenija) II. Hladnikia (Ljubljana) 34: 3–26.
- KOCJAN, J. M., B. VREŠ, A. SELIŠKAR, B. ANDERLE & I. DAKSKOBLER, 2014: Prispevek k poznavanju razširjenosti rastlinskih vrst povirij in barij v Sloveniji–III. Folia biologica et geologica (Ljubljana) 55 (2): 75–123.

VID LEBAN & IGOR DAKSKOBLER

Andrej Piltaver – šestdesetletnik

Andrej Piltaver je mikolog. Kdorkoli se pri nas z glivami ukvarja profesionalno ali ljubiteljsko, je z njim prišel v stik. Največkrat tako, da je Andrej vodil raziskovalni tabor ali gobarski izlet, organiziral ali sodeloval pri mikološkem srečanju, pripravljaj razstavo gob, imel predavanje, vodil terensko delo pri študiju biologov, gozdarjev in agronomov. Ali pa se je Andrej sam povezal z njim, ker ga je zanimalo njegovo delo v zvezi z glivami. Obdarjen je s »fotografskim spominom«, ki mu omogoča, zaradi vseživljenjskega zanimanja za glive, neverjetno obsežno poznavanje številnih taksonomskih značilnosti in posebnosti gliv. Izjemno je dinamičen in v različnih obdobjih življenja se je ukvarjal s številnimi vejami mikologije: od čiste in poglobljene taksonomije, laboratorijskega dela s izolacijo in mikroskopijo, do gojenja gob, sodelovanja pri reševanju zastrupljencev z gobami in vzgoji psov za iskanje podzemnih gliv.

Rojen je bil v Brezicah, 13.10.1955. Do leta 1960 je živel v Krškem, nato v Žalcu do 1974, v Šempetru v Savinjski dolini do leta 1980, nato v Ljubljani do 2005. Od tu je pobegnil zaradi hrupa in sedaj si ureja dom v Veliki vasi nad Senožetmi (smer Litija).

Njegovo življenjsko pot, pomembne osebnosti in njegova načela bomo najboljše spoznali z njegovimi besedami:

»Gobe so me fascinirale od majhnega. Z njimi sem se prvič srečal kot tri ali štiri leta star otrok, ko smo s starši nabirali gobe v Trapistovi hosti nad Brestanico. Še danes se spomnim

tistega lepega, počiščenega gozda, kjer so med zaplatami mahu poganjale različne gobe. Danes je tam le grmovje in leži vse poprek, da še mimo ne moreš.

Mama mi je nekoč povedala, da sta bila moja najbolj priljubljena motiva na otroških risbah prav gobe ter puške. Kasneje, ko sem bil star morda šest let, so me starši skupaj z dve leti mlajšo sestro nekega lepega dne, ko smo šli nabirat borovnice okrog Sv. Jedrta nad Žalcem, (nabiranja borovnic sem se hitro naveličal), posadili v borovničevje pod star borovec, kjer sem si naredil vrtiček in vanj posadil nekaj gob, ki so rasle naokrog. Takrat sem se prvič zavedel in se začudil nad njihovo raznolikostjo in ob tem začutil neustavljivo željo, da bi enkrat vedel, kako se imenujejo. Te otroške zvedavosti ni do danes uspel uničiti niti šolski sistem, ki je še danes zasnovan na sholastičnih principih, ki ne tolerirajo drugega kot mediokriteto. To pa je bilo mnogokrat povezano z marsikatero trpko izkušnjo in razočaranjem.

Prvi učitelji so bili starši. V četrtem razredu osnovne šole in nato v sedmem razredu še enkrat, sem se imel priliko srečati z Maro Bertosi iz Vojnika, ki je takrat hodila po šolah s priročnimi razstavami svežih gob. V gimnazijskih letih sem spoznal, da se tudi moj stric po mamini strani, dr. Dušan Vrščaj, odlično spozna na gobe. Od njega sem se veliko naučil. Žal pa je kasneje to sodelovanje zbledelo. Med študijem v Ljubljani sem imel priliko spoznati Ivana Staniča, ki mi je ob prvem srečanju razložil izvorni pomen mojega imena v grščini. Kasneje sem spoznal tudi prof. Viktorja Petkovška in občudoval njegovo raziskovanje idrijskih naravoslovcev. V teh letih sem spoznal tudi dr. Milico Tortić, ki mi je potem, ko je videla moje zanimanje za golobice, podarila dragoceno monografijo golobic Henrija Romagnesija. Ob mednarodnem mikološkem srečanju na Ježici v letu 1976 sem spoznal dr. Hansa Haasa (1904-2003), ki je veljal za enega zadnjih nemških klasičnih mikologov in je bil izjemen poznavalec gliv. O njem so govorili, da pozna 1500 vrst gliv brez uporabe mikroskopa. O tem sem se lahko prepričal tudi sam ob priliki številnih srečanj, kjer sem nemo stal za njim in mikroskopiral vrste, ki jih je določeval »z roke in z glave«. In ni se nikoli zmotil. Velikokrat pa je tudi priznal, da kaj takega nikoli še ni videl. Sledila so leta intenzivnega dopisovanja in obiskov.

Ob odkrivanju slovenske mikološke dediščine Janeza Antona Scopolija sem podrobneje spoznal prof. Toneta Wrabra in dr. Darinko Soban, ki sta, vsak na svoj način, prispevala k širjenju mojega biološkega obzorja daleč preko gobarskih plank. Neskončno sem hvaležen prof. Wrabru za to, da me je naučil, kako se napiše preprost, jasen, razumljiv, prodoren, poljudnoznanstven članek. Ko sem ga prvikrat prosil, če mi lahko pregleda članek, ki sem ga pripravljal za revijo *Proteus*, mi je vrnil gosto popisani papir, na katerem je bilo več rdečila kot črnine. Tudi to me je naučil, naj na lektorje ne računam niti pri presledkih, kaj šele pri vejicah in pikah.

Nikoli me niso zanimala potovanja, kjer turistom kažejo stereotipne podobe daljnih krajev. Prava fascinacija mi je vedno bila hoja po domačih krajih in poteh, kjer opaziš, če znaš gledati, hitro nekaj novega, česar ni še nihče videl ali vedel pred tem.

Tako sem posebej ponosen na delček Scopolijeve dediščine, odkrit v Parizu in na Dunaju (1995), na novo vrsto mlečnice, opisano z Dolenjske (1992), na divjo vinsko trto, odkrito v okolici Ljubljane, na spoznavanje podzemnih in pragozdnih gliv. Še danes me ta gobji svet vedno znova navdušuje, veseli in preseneča. Prav tako ali še bolj pa me veseli, da lahko to znanje posredujem mlajši generaciji, saj se lahko le na ta način oddolžim svojim učiteljem za vse, kar sem se od njih naučil.«

Pomembne mikološke aktivnosti Andreja Piltaverja prikazujemo v časovnem zaporedju:

- 1977: udeležba na poletni šoli nemške mikološke organizacije v Inzigkoffnu (vodja dr. Hans Haas)
- 1980: na raziskovalni postaji Lammi univerze v Helsinkih, Finska, inventarizira in določa glive
- 1985: na raziskovalni postaji Oulanka, univerze v Ouluju, Finska, inventarizira in določa mlečnice in golobice
- 1985–2001: kot poznavalec se udeležuje srečanj nemških mikologov, raziskave glivnih vrst in njihovih habitatov v območju Igelsberga, Hornberga in Stuttgarta
- 1992–2007: pri Mikološki zvezi Slovenije organizira mikološka srečanja in inventarizira glive ter organizira in sodeluje v aktivnostih za zaščito gliv v Sloveniji
- 1992: začne proučevati mikološko delo J.A.Scopolija (1723–1788)
- 1993: začne raziskovalno sodelovati v različnih projektih na Gozdarskem inštitutu Slovenije povezanih z mikologijo npr. oblikovanje centralne elektronske zbirke podatkov o glivah Slovenije (*Boletus informaticus*), inventarizacije gliv v hrastovih gozdovih (1993–1995), v gorskih smrekovih gozdovih (1998–1999), glive na velikih lesnih ostankih v pragozdnih rezervatih Rajhenav in Krokra na Kočevskem (2000–2001)
- 1996: ustanovi Inštitut za sistematiko višjih gliv in v njegovem okviru opravlja številne raziskave, organizira mikološka srečanja za napredek mikologije pri nas in za izobraževanje ljubiteljskih mikologov in gobarjev
- 1998: začne sodelovati z Univerzitetnim kliničnim centrom kot zunanji ekspert za strupene gobe
- 1998: za Ministrstvo za okolje in prostor sodeluje pri pripravi Rdečega seznama gliv Slovenije
- 1999 – 2000: sodeluje pri več raziskavah inventarizacije in zaščite gliv
- 2000: začne sodelovati z Društvom študentov biologije v okviru raziskovalne skupine za glive
- 2003: začne raziskovati podzemne glive v Sloveniji in objavi pregled vrst pri nas

Od leta 1995 je zaposlen v Mestni občini Ljubljana, v Oddelku za varstvo okolja kot višji svetovalec in je zadolžen za monitoring kakovosti zraka, hrupa in klimatskih razmer, sodeluje pri pripravi ukrepov, smernic in priporočil s področij varstva okolja in ohranjanja narave.

Njegova publicistična dejavnost je obsežna in bi zahtevala še precej prostora, pa jo ob tej priložnosti izpuščam. Pomembno pa je poudariti, da večino svojih opazovanj in dognanj ni še objavil. Zdi se mi, da je zanj pomembnejše veselje ob novih najdbah in spoznanjih kot pa dolgočasno in včasih mukotrpno oblikovanje prispevkov za objavo. Andrej je človek akcije, navdušenja in neustavljive energije za vse, kar je povezano z mikologijo. Najpomembneje mu je nekaj vedeti, najti, razjasniti, spoznati, preizkusiti in navdušiti druge. In vse to dela zagnano in strastno – naj mu to uspeva še naprej! Ob njegovem življenjskem jubileju se mu torej v imenu Društva biologov Slovenije in Botaničnega društva Slovenije zahvaljujem za njegov bogat prispevek k slovenski mikologiji – vedi, ki je pri nas slabo razvita in njen napredek ter uveljavljanje v splošni javnosti zagotavljajo predvsem resnični entuziasti, kakršen je Andrej Piltaver.